

(א) [עירובין לו: וט"ז],
(ב) [נס לז: וט"ז], (ג) יומא
ב. ד., (ד) עירובין טו. ע"ג,
(ה) רש"י, (ו) רש"י,

מוסף רש"י

שמא יבקע הגורד.
והנכר שלא היה עמך
לכל ילדי הפרשה ושתה
טבלים למפרע (וחולין
ד.) שהרי לא הוכררה
התורה מעולם (גיטין
כ.ו.) לכשיבקע. נעין
בדבר לאסור, כלומר דלא
חיישין להכי דלא שמת,
דאי בעי מקר ליה לשומר
(ערובין לו: וט"ז) חולין
ד.) כשיבא לידו כך והוא
טבלים שמה אבל אין להוסיף
לך דלא שמת לבקע
(גיטין כ.ו.) מטמא משום
גורל. אם עשאו גולל
לקבר טעמא לעולם כהאל
כמת עמנו ואפילו טעל
משם דמיא פפק בהמה
המקשה (חולין עג.) וכל
אשר יגע על פני העדה
לרבות גולל ודופק (ערובין
ט.ו.) ור' מאיר מטהר.
וטעמא דר' מאיר מפרס
במקום סוכה (בבא
דקטנה כל מחילה העומדת
ברוח חיים אינה מחילה
(ערובין טו.).

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כד.

עין משפט
נר מצוה

יח א מ"י פ"ו מהל'
טומאת מת הל' ד:

רבינו חננאל

ושנן איפוך ואימא הכי,
הא מתני' דקתני אכולת
בתרומה, ר' יהודה היא
דלא חייש למיתה, והאי
דקתני אסור לאכול, ר'
מאיר דחייש למיתה.
דתיבא עשאה לבהמה
דופן לסוכה, ר' מאיר
פוסל ר' יהודה מכשיר.
ואסיקנא ר' מאיר למיתה
חייש, לבקיעת גוד לא
חייש. ואסיקנא לר'
יהודה, לעולם לא חייש
למיתה, ואמאי אסר בין
משום דלית ליה ברירה,
פ"י מי יברר לנו כי
ודאי היין הנשאר הוא
התרומה והמעשר, שמא
אחרו ששתה הוא היה
התרומה והמעשר. וכבר
פירשנוהו בשחיתת חולין
ובכמה מקומות, לפיכך
לא הארכנו בה עכשיו.
וזה שאמר לכשיבקע הגורד,
אם ישאב וישתה הוא
שוהה טבלין שכבר נקדע
הגורד, אבל כל זמן שהגורד
קיים אינן טבלין, דאמרין
הנה התרומה והמעשר
בגורד. (א) הא דתנן ביום
הכיפורים ר' יהודה אומר
אף אשה אחרת מתקינן
לו שמא תמות אשתו,
מפלה עשו בכפירה. [איכא
דאמרי אמר ר' אחא בר
יעקב ובין.] פ"י בהבמה
מחיצה בידי שמים היא,
ועמידתה ברוח היא.

(ב) נראה דל"ל לדבריו דר"מ
קאמר והא דתנן וכו'.

זין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן גזי אס צא חכם נמי מתני
התם בכל ענין ותשיב ליה ברירה והא דפרין במרובה (ב"ק דף
ט"ו:) דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתלקט וצההיא דלחין
שחלקו לקוחות הן ולא מחלק זין זו לזו משום דכל המתלקט מצבר
דבריו צפירוש (א) וקומן להתצבר ע"י

רבי יהודה ורבי יוסי ור' שמעון אוסרין איפוך
ר"מ חייש למיתה ור' יהודה לא חייש למיתה
דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה ר"מ פוסל
ורבי יהודה מכשיר קשיא דרבי מאיר אדרבי
מאיר אמר לך ר' מאיר מיתה שכיחא בקיעת
הגורד לא שכיחא אפשר דמסר ליה לשומר
קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה טעמא דר'
יהודה לא משום דחייש לבקיעת גוד אלא
משום (ב) דלית ליה ברירה ולא חייש ר' יהודה
לבקיעת גוד והא מדקתני (ג) סיפא אמרו לו
ר' מאיר אי אתה מודה שמא יבקע הגורד
ונמצא זה שותה טבלים למפרע ואמר להו
לכשיבקע מכלל דחייש רבי יהודה לבקיעת
הגורד התם ר' יהודה הוא דקאמר לרבי מאיר
לדידי לית לי ברירה אלא לדידך דיש ברירה
אי אתה מודה דשמא יבקע הגורד אמר ליה
לכשיבקע ולא חייש רבי יהודה למיתה והא
תנן ר' יהודה אומר אף (ד) אשה אחרת מתקינן
לו שמא תמות אשתו הא איתמר עלה אמר
רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו
בכפרה בין למואן דאמר שמא תמות בין למואן
דאמר שמא תברח מדאורייתא מחיצה
מעליא היא ורבנן הוא דגזרו בה אלא
מענה לרבי מאיר תמא משום גולל אלמה
תנן (ה) רבי יהודה מטמא משום גולל ורבי
מאיר מטהר אלא אמר רב אחא בר יעקב
קסבר ר"מ כל מחיצה שעומדת ברוח אינה
מחיצה איכא דאמרי אמר רב אחא בר
יעקב קסבר רבי מאיר כל מחיצה שאינה
עשויה בידי אדם אינה מחיצה מאי
בינייהו איכא בינייהו דאוקמה בגוד תפוח למ"ד מחיצה עומדת ברוח
אינה מחיצה הרי עומדת ברוח למ"ד אינה עשויה בידי אדם
הרי

לומר דלכולי עלמא חיישי' התם למיתה דלאחר שיצטע לאחת פעמים שממתין השני זמן גדול מלחלוץ ומלייצם וחישינן שמא ימות צינתיים
אבל שמא ימות בזמן מועט לא חיישינן בבקיעת הגורד דהכא וא"ת והא לא חייש ר"מ לשמא מת דזמן מרובה צפרק כל הגט (גיטין דף כה.)
דקתני צת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה צחוקת שהוא קיים ואצ"י לא מפליג התם זין שמתה מת לשמא
ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצ"י דמשמע דקיבלה אצ"י מרבה ו"ל דאצ"י מדמה פרק כל הגט חששא דשמא מת דזמן מרובה
לשמא ימות לאלתר דמאן דחייש להאי חייש להאי אבל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמא מת לשמא ימות לאלתר דהא רבי יהודה דחייש
לשמא ימות לאלתר גבי בקיעת הגורד ואם תימני לומר דחייש נמי לשמא מת לאלתר א"כ אשת כהן שיאל בעלה מפתח ביתה לא תאכל
בתרומה מכיון שנתעלם בעלה מעיניה וצריך שיהא בעלה תמיד לפניו בצעה שעה שהיא אוכלת: ר"ב יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין. הא
דבעי למימר בשמעתין ובעירובין (דף לו: וט"ז) וצגיטין (דף כה.) וצמרובה (ב"ק דף ט"ו.) טעמא דר' יהודה משום דלית ליה ברירה אע"ג
דקתני בדיחא משום בקיעת הגורד דכחמי' אשכחן טובא שאין הגמרא חושב עיקר טעם אותו טעם המפורש במשנה פרק התערובות
(ובבא דף ע"ו:) גבי אצ"י תמימה שנתערבו באצ"י בעל מוס ובפרק שלישי דשבועות (דף כ"א:) גבי שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייב
דברי ר"ע ובפרק שני דמכות (דף כ"ב.) גבי כונה יאכל מן הטבל ויהא חייב ר' שמעון אומר כל שהוא וא"ת אי רבי יהודה לית ליה ברירה
אלמא סבירא ליה כר' יוחנן דבריש כל הגט (גיטין דף כה.) ובפרק מעשר בהמה (בבבא דף לו.) דאמרין האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין
זה לזה ציובל אס כן היאך מלא דיו ורגליו צבית המדרש דלא משכחת דמייתי צבורים אלל חד צר חד עד יהושע זין נון דצפרק החובל
(ב"ק דף ט.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו קנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים וכן נמי לר' יוסי דמסקא ליה התם אי קנין
הגוף דמי או לאו והכא לית ליה ברירה ובי האי גוונא דייק בסוף השולח בגיטין (דף מה.) ו"ל דמדנין יוס או יומים אין ללמוד צעלמא
אלל גבי מיילי דעבד לחוד דהתם כמיצי קראי דכספו ותחת ידו ומהאי טעמא לא מייתי לה בהשולח כי מייתי היא דשדה אחוזה
ועוד יש לומר דדוקא ר' יוחנן הוא דלית ליה הך סברא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אבל אינן אמוראי הוו אמרי
דאע"ג דאין ברירה אין מחזירין דקאמר' בריש כל הגט (שם דף כה.) ובפרק מעשר בהמה (בבבא דף לו.) דמכר הוא דלמר רחמנא
דליהדר' ציובל ריבשה ומתנה לא ור' יוחנן לא קשיא מרבי יהודה דהוה מפרש טעמא משום בקיעת הגורד מיהו לא יתכן טעם זה
לר' יוסי דע"כ לית ליה כמו שאפרש וא"ת דהכא לית ליה לר' יוסי ברירה ובפרק מי שאלחו (גיטין דף ע"ג.) אית ליה ברירה דתנן
ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוא גיטא ולמאן דמחלק בריש כל הגט (שם דף כה.) זין תולה צדעת עגמו תלוה
צדעת אחרים ניחא ורבא דלא מפליג התם מפרש טעמא (א) [משום בקיעת הגורד ורבה מפרש טעמא] פרק בכל מערבין (עירובין דף לו:) משום
דבעינן רשות שרייה ינרין ומהו אכתי קשה דצפרק בכל מערבין (שם) משמע דלית ליה ברירה לר' יוסי גבי מעשר שיש לי צבית
מחולל על קלע שעתלה צדי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום דצההיא דמי שאלחו הדבר עומד להתצבר בדאי שהרי או מיהו או
ימות ויש ליה ברירה טפי מההיא דסלע שעתלה צדי מן הכיס שמא לא יתצבר הדבר לעולם דכי האי גוונא נוכל לתרן דשמואל אדשמואל:

תלמוד